

Vlaams
Parlement

vergadering **C162 – BIN11**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 26 maart 2013

INHOUD

- Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroij tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenningscriteria voor de status van centrumstad
- 1241 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de opdeling centrumstad/geen centrumstad
- 1258 (2012-2013) 3
- Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het voldoen van erkende lokale geloofsgemeenschappen aan de erkenningscriteria
- 1099 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenning van islamitische geloofsgemeenschappen in het licht van de recente uitspraken van de federale minister van Buitenlandse Zaken
- 1106 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenning van moskeeën
- 1117 (2012-2013) 12

■

Voorzitter: de heer Jan Durnez, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Sas van Rouveroj tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenningscriteria voor de status van centrumstad - 1241 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de opdeling centrumstad/geen centrumstad - 1258 (2012-2013)

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Vorige week heeft burgemeester Bonte van Vilvoorde een bijzonder interessant debat ingezet met betrekking tot het falende Vlaamse beleid in de Brusselse Rand. Dat onderwerp als zodanig zal ik niet aansnijden. Het maakt het voorwerp uit van twee interpellatieverzoeken die in de bevoegde Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand zullen worden behandeld.

Ik wil het hebben over uw reactie, minister, op de klacht van de burgemeester van Vilvoorde, waarin u liet weten bereid te zijn om de erkenningscriteria van de centrumsteden te bekijken. Als ik de krant mag geloven, hebt u gezegd dat u een hervormingsplan zult aftoetsen bij de coalitiepartners en voegt u er een timing aan toe, namelijk nog voor de zomer. De krant of u, minister, koppelt daaraan de suggestie – ik ga u vragen van wie de suggestie komt – dat er op termijn extra geld zou kunnen gaan naar steden en gemeenten met een buitengewoon grote populatie allochtone jongeren, zoals dat het geval is in Vilvoorde, maar niet enkel in Vilvoorde.

Collega's, minister, twee zaken mogen we niet verwarren. Aan de ene kant hebben we de erkenningscriteria van de centrumsteden en aan de andere kant hebben we de verdelingscriteria van het Gemeentefonds. Op beide vlakken kunnen we het debat voeren. In welke mate kan de problematiek van een buitengewone populatie van allochtone jongeren een argument vormen om in de erkenningscriteria van de centrumsteden te worden opgenomen? Dat is het eerste. Twee, in welke mate zou bij het herschikken van de criteria voor het Gemeentefonds dat buitengewoon aantal allochtone jongeren in een stad of een gemeente een bijkomend criterium kunnen vormen?

Minister, bevestigt u dat u van plan bent om de erkenningscriteria voor de status van centrumstad te wijzigen? Bevestigt u dat te willen aftoetsen bij de meerderheidspartijen voor de zomer? Dat is een vraag naar de timing. Als u dat gaat doen, in welke mate en hoe zult u het parlement en meer in het bijzonder deze commissie betrekken in uw visieopbouw? Het gaat over wezenlijke zaken voor de financiering van steden en gemeenten, zowel het aspect centrumstad als het aspect Gemeentefonds. Dat is niet in de rand, niet marginaal, het gaat naar het hart van de discussie over de financiering van onze lokale besturen.

Minister, als u inderdaad van plan bent om de erkenning van de centrumsteden te wijzigen, welke criteria voor de erkenning als centrumstad staan dan volgens u ter discussie? Zijn er criteria die ontbreken en waarom? Is de suggestie in de krant om een buitengewoon grote populatie aan allochtone jongeren als criterium te hanteren afkomstig van u, en ontbloomt dat dus al een richting waarin u gaat denken en handelen? Moeten we deze suggestie uitsluitend zien in het debat over de erkenningscriteria voor centrumsteden of opent u hiermee ook het aangekondigde debat, dat u al vroeger hebt ingezet maar niet hebt gefinaliseerd, over de verdelingscriteria van het Gemeentefonds?

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Ik wil ook graag de namen noemen van de mensen over wie het gaat. In het Vlaamse Gewest worden dertien centrumsteden onderscheiden. Deze steden liggen volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in een grootstedelijk of een regionaalstedelijk gebied. Een centrumstad oefent een centrale functie uit voor zijn omgeving, onder andere op het vlak van werkgelegenheid, verzorging, onderwijs, cultuur en ontspanning. Graag vermeld ik nog eens de dertien centrumsteden, die door de Vlaamse overheid zijn aangeduid in het kader van haar stedenbeleid: Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout. Antwerpen en Gent worden soms apart gecategoriseerd als grootsteden.

De benaming 'centrumstad' is meer bepalend dan men denkt. Dat komt opnieuw tot uiting in de nota Winkelen in Vlaanderen 2.0, overigens een interessante nota, met welgekomen financiële ruimte voor handelskernversterking. In de nota worden drie soorten subsidies bepaald. Twee van de drie subsidies maken een onderscheid tussen centrumsteden en andere steden en gemeenten. De subsidie voor de aankoop van handelspanden, een van de drie subsidies, bedraagt 30 procent van de aanvaarde projectkosten. De subsidie is geplafonneerd op een maximumsubsidiebedrag van 500.000 euro voor de dertien centrumsteden en 400.000 euro voor de andere steden en gemeenten. Ook bij de subsidie, minister, voor de renovatie van handelspanden is het maximumsubsidiebedrag aan Vlaamse subsidiëring waar elke stad of gemeente rekening mee mag houden, 400.000 euro voor de dertien centrumsteden en 200.000 euro voor de andere steden en gemeenten.

Die opsplitsing in dertien centrumsteden enerzijds en alle andere gemeenten anderzijds lijkt mij meer en meer irrelevant te worden. Steeds meer middelgrote steden die niet behoren tot de zogenaamde dertien centrumsteden, kampen ondertussen met heel wat stedelijke problemen en hebben meer en meer de kenmerken van een centrumstad, maar worden niet als dusdanig erkend. Tegelijkertijd wordt er ook geen onderscheid meer gemaakt tussen middelgrote steden die zich geen centrumstad mogen noemen enerzijds en de plattelandsgemeenten anderzijds.

Minister, vindt u de opdeling tussen centrumstad en geen centrumstad nog accuraat? Is het niet beter om meerdere steden de benaming centrumstad te geven of om in een meer gedifferentieerde opsplitsing te voorzien?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Als Vlaams-Brabander stel ik vast dat wij de enige provincie zijn die tot op heden slechts één centrumstad heeft, namelijk Leuven. Ik begrijp de oproep vanuit Vilvoorde om daar op zijn minst over na te denken. Vilvoorde heeft inderdaad een aantal zeer stedelijke kenmerken. Ik vind het ook heel goed dat de discussie vandaag eens kan worden gevoerd.

De discussie is echter absoluut niet neutraal wanneer het gaat over de inkomsten vanuit Gemeentefonds en Stedenfonds, over de criteria die in het Gemeentefonds staan enzovoort. Het is dus geen neutrale oefening. Het is veeleer een zeer delicate oefening.

Minister, hebt u over een mogelijke aanpassing van de lijst van centrumsteden al overlegd met de collega-ministers in de regering, meer bepaald met de minister bevoegd voor het stedenbeleid, die mij hier een belangrijke partner in lijkt te zijn? Betekent deze denkpiste ook dat u nog voor de zomer een aanpassing van het Gemeentefonds zult doorvoeren? Beschikt u in een dergelijk scenario over voldoende financiële middelen om te garanderen dat elke stad er financieel sowieso niet op zal achteruitgaan?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Collega's, het is veelbetekenend dat net Jan Durnez vandaag voorzitter is van een commissie die het heeft over bijkomende centrumsteden. We weten immers allemaal dat Ieper in poleposition ligt om de veertiende centrumstad te worden,

volgens de bestaande criteria. Ik denk dat u eerst dat zult moeten oplossen, minister, vooraleer u over Vilvoorde kunt beginnen na te denken.

We stellen inderdaad vast, collega's, dat die benaming maar zin heeft als er bijkomende financiële middelen komen. We weten echter dat die financiële middelen momenteel schaars zijn. Het kan met andere woorden alleen maar gebeuren als er een herverdeling komt van het Gemeentefonds. De grote slokken zijn Antwerpen en Gent, buiten proportie tegenover de andere gemeenten. De wetten worden gedictieerd vanuit Gent en Antwerpen. Het zou misschien goed zijn dat daar eens een open debat over komt, waar ook het Stedenfonds in betrokken wordt. Minister, bent u bereid om het Stedenfonds daarbij te betrekken?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Collega's, in wezen gaat het alweer over de verdeling van de overheidsmiddelen over steden en gemeenten. Je hebt de grootsteden en de gemeenten, en dan is er nog de categorie van de centrumsteden. Die indeling is hoe dan ook achterhaald. Ook de definitie van 'centrumstad' en de criteria waaraan men moet voldoen om een centrumstad te zijn en bijgevolg bijkomende middelen te kunnen genereren, zijn achterhaald.

We hoeven heel dat debat hier niet te voeren – daarvoor hebben we inderdaad een interpellatieverzoek ingediend – maar de discussie over centrumsteden in onze regio is niet nieuw. Als we het in de commissie Brussel en de Rand hebben over de beleidsnota en -brieven en de begroting, komt altijd het element naar voren dat er ook in de Rand en Halle-Vilvoorde een aantal steden zijn die formeel niet voldoen aan de criteria van centrumstad, maar die wel alle kenmerken van een centrumstad hebben en zelfs meer. En dan gaat het niet alleen over Vilvoorde, maar ook zelfs over Halle, dat ook te maken heeft met de grootstedelijke problematiek, met het overvloed-effect van Brussel op alle mogelijke vlakken.

Er is al verschillende keren gevraagd om die toch te erkennen als centrumstad, zodat zij toch meer middelen hebben om de problemen het hoofd te bieden. U bent die discussie tot nu toe altijd uit de weg gegaan, minister. Het heeft moeten duren tot een burgemeester, in dit geval de burgemeester van Vilvoorde, die lid is van een meerderheidspartij, aan de alarmbel trok en een oplossing vroeg, omdat de problemen in zijn stad zo groot zijn dat men het met de middelen uit onder meer het Gemeentefonds niet meer kan rooien. Blijkbaar schiet u dan pas in actie en stelt u dat u de criteria zult herbekijken.

Ik zou zeggen, beter laat dan nooit. We vragen nu toch wel duidelijkheid over die centrumsteden, zeker in onze regio. U zegt dat u dat overweegt op basis van een aantal nieuwe criteria, welke die criteria dan ook mogen zijn. U zult dat aftoetsen met de meerderheidspartijen. Kunt u dat ook hardmaken? De financiële middelen zijn immers beperkt. We horen nu al dat dit niet ten koste mag gaan van de huidige financiële middelen van de steden en gemeenten. Dat betekent dat u dus andere middelen zult moeten zoeken. Welke opties kunnen concreet worden genomen voor een aantal steden die gerust in aanmerking kunnen komen als centrumstad, waardoor het niet bij een opgelaten ballonnetje blijft?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik wil eerst reageren op een aantal gratuite beweringen, onder meer van de heer van Rouveroi, die het heeft over het falend beleid in de Rand. Hij onderbouwt dat niet. We zullen dat debat voeren in de commissie voor de Vlaamse Rand. We hebben dat al herhaaldelijk gedaan. Ik verwijs naar de kiesresultaten, naar de strijd tegen de ont nederlandse, naar de nieuwe klemtonen die ik leg in het Randbeleid met het oog op de integratie van de nieuwkomers.

Het patroon in de Vlaamse Rand is vrij fundamenteel veranderd. Het grootste probleem is al een hele tijd niet meer de inwijking van de Franstalige bourgeoisie uit Brussel maar de ont nederlandse door een internationalisering onder verschillende vormen. We gaan daar op

een gepaste manier meer om, ook ten aanzien van de stad die de aanleiding vormt tot deze kleine discussie. Op een adequate manier krijgen zij ook meer middelen. Een en ander is blijkbaar niet goed genoteerd of niet duidelijk gepercipieerd.

Mijnheer Van Hauthem, ik ben het ook niet met u eens als u zegt dat ik nu pas in actie schiet nadat er een vraag is gesteld. U bent lid van deze commissie, dus u weet heel goed, net als alle andere commissieleden, dat ik een plan heb aangekondigd in het witboek. Dat is hier herhaaldelijk besproken. Wat ik hier nu zeg, is totaal niet nieuw. Deze discussie verrast me dan ook een beetje. We hebben van meet af aan gezegd dat we de bedoeling hebben te proberen in deze regeerperiode een hertekening te maken van het Gemeentefonds. Ik heb er ook telkens consequent aan toegevoegd dat daar momenteel geen middelen voor zijn en dat dit een moeilijke oefening is, gelet op alle bestaande belangen. Ik verwijs naar de prettige discussie daarnet bij Open Vld. Daarbij richtte de heer Vanden Bussche zijn pijlen op de twee grote slokken: Antwerpen en Gent. Ik verwijs naar wat mevrouw Brouwers zei. Als er een nieuwe verdeling of nieuwe criteria komen, dan mag dat er niet toe leiden dat een of andere stad achteruitgaat. Dat is een discussie die we hier al herhaaldelijk hebben gevoerd.

Mevrouw Brouwers, zodra Leuven de kaap van 100.000 inwoners rondt, zal men in Brugge in volle paniek schieten. De heer Vanden Bussche kaart de hoegrootheid aan van de bedragen, de procenten die gaan naar de twee grote steden. Dit is een heel delicate discussie. Ik heb ook nooit iets anders gezegd dan wat ik daar vandaag over zeg.

Voor de huidige selectie van de dertien centrumsteden in het begin van deze eeuw werden drie bronnen gebruikt die deze steden als centrumstad aanduiden. De eerste bron was het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De dertien steden zijn alle centrumstad in een grootstedelijk of regionaalstedelijk gebied. Een tweede bron was een studie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) daterend van januari 1995. Derde bron is de sociaal-economische typologie van gemeenten, opgemaakt door het toenmalige Gemeentekrediet en die dateert van 1998.

Intussen dateert de lijst van de centrumsteden en vooral de documenten en studies die zijn gebruikt om die centrumsteden te selecteren, al van meer dan tien jaar geleden. Het is een feit dat verschillende steden intussen geëvolueerd zijn, zowel wat betreft hun grondgebied en bevolking als hun economische activiteit. Daarom ook actualiseerde Dexia in 2007 de sociaal-economische typologie van de gemeenten op basis van recentere statistieken. De gemeenten werden daarin geclusterd aan de hand van een vernieuwde methode. De groep van de centrumsteden in deze vernieuwde classificatie telt drie clusters die zich onderscheiden door hun grote aantrekkingskracht of centrumfunctie: cluster V5: middelgrote steden, cluster V14: regionale steden en cluster V15: grote en regionale steden/hoofdplaatsen.

De Dexia-studie uit 2007 deelt onder meer, in tegenstelling tot de voorgaande classificatie uit 1998, de stad Vilvoorde in onder cluster 14 van de regionale steden, samen met de steden Aalst, Genk, Kortrijk, Mechelen, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout. Belangrijk om te benadrukken in de discussie over de erkenningscriteria voor de status van centrumstad is toch wel dat iedere stad haar centrumfuncties op een andere manier invult. Verschillende steden, waaronder ook de stad waar ik vandaan kom, hebben een studie laten uitvoeren over de centrumfuncties die deze stad vervult. Dat gebeurt telkens op basis van andere criteria. Bij de huidige indeling is het aantal arbeidsplaatsen, het aantal mensen dat werkt in die stad, en het aantal studenten doorslaggevend. Men kan nog een aantal andere criteria bedenken aan de hand waarvan men kan zeggen dat een bepaalde stad evenzeer een centrumfunctie vervult.

Dat betekent dat het ook noodzakelijk is om de centrumfuncties gedifferentieerd te analyseren. Ze verschillen namelijk per stedelijk gebied, de schalen verschillen per functie, idem voor de kosten-batenstructuur en idem voor de bestuurlijke scenario's die in de praktijk al worden gebruikt. Daaruit volgt onmiskenbaar dat het onmogelijk is om alle functies op een uniforme wijze te meten. Een analyse waarin voldoende differentiatie wordt ingebouwd, zal ongetwijfeld leiden tot een meer genuanceerd politiek debat over de lasten en lusten van de

centrumfunctie. Dat moet leiden tot maatwerk afgestemd op de kenmerken van de centrumfuncties per stedelijk gebied.

Ik verwijs naar een belangrijke studie van 2009 ‘Een sterke stad en een sterke stadsregio’ van de auteurs Cabus, De Rynck, Voets en Ackaert en anderen. Die studie besluit – en dit is belangrijk voor dit debat – en ik citeer: “Uit de analyse en de interpretatie van verschillende publicaties in dit verband, blijkt dat het niet mogelijk is om te komen tot een valide en betrouwbaar uniform wetenschappelijk verantwoord meetinstrument dat het begrip van de centrumfuncties duidelijk maakt, voldoende inzicht geeft in hun kosten en baten en bovendien ook mogelijkheden biedt tot vergelijking van centrumsteden onderling en doorheen de tijd.”

Met de huidige kennis van zaken kan dus onder meer voor de verdeling van het Gemeentefonds moeilijk worden aangegeven of de huidige classificatie als centrumstad en de bestaande compensatie daarvoor, al dan niet voldoende is. Anderzijds is er ook discussie over de parameters die zijn opgenomen in de 8 procent-centrumfunctie. Die zijn nu gebaseerd op de ‘actieve bevolking werkzaam in de gemeente’ en op het ‘aantal studenten dat school loopt in de gemeente’.

De discussie over de parameters is breder dan deze. Ik heb dat in de commissie al herhaaldelijk gezegd. Er zijn een aantal parameters waarvan deskundigen zeggen dat ze eigenlijk niet zo herverdelend zijn, en dat is natuurlijk de bedoeling van het Gemeentefonds dat wel degelijk een herverdelende functie heeft in tegenstelling tot het Provinciefonds dat niet of nauwelijks een herverdelende functie heeft.

De vraag of de centrumfunctie mee zal worden beschouwd in de oefening die we opzetten, wordt positief beantwoord. U weet dat er ook vanuit de plattelandsgemeenten bijvoorbeeld vragen worden gesteld. Zij zeggen dat ze door de bestaande ruimtelijke planning niet de mogelijkheid hebben om inkomsten te verwerven zoals dat kan in grotere steden waar wel bedrijvent centra toegelaten zijn enzovoort. U kent de discussie over de verschillende parameters en de verschillende criteria.

Het is altijd mijn bedoeling geweest – en dat staat ook in het witboek – om een aantal hervormingsvoorstellen voor te leggen aan de coalitiepartners. We zullen dat doen op de daartoe geëigende manier. Op het moment dat we de documenten hebben, zullen we die voorleggen op interkabinettenwerkgroepen. Het agentschap is nog bezig met een aantal simulaties. De oefening is dus nog niet rond, maar ik hoop rond eind april een eerste basis te hebben om daarover gesprekken aan te gaan. Nog voor de zomer moeten er alleszins hervormingsopties kunnen worden besproken met de partners in de regering, ook al is het niet de bedoeling om een en ander in de loop van deze periode te implementeren. Iedereen die deze commissie volgt, weet dat ik dit herhaaldelijk heb beklemtoond.

Een ander punt is om de populatie aan allochtone jongeren als criterium te hanteren. Ik heb aangehaald dat concreet de stad Vilvoorde, net zoals andere steden en gemeenten in de Vlaamse Rand, uit de fondsen voor inburgering en integratie meer zal halen. Ook deze discussie is hier gevoerd. Er zijn vragen over gesteld. Ik heb gezegd dat ik naar een transitie ga en dat de fondsen moeten worden herverdeeld, meer en meer in functie van de effectieve instroom.

U weet dat een aantal gemeenten in de Vlaamse Rand geconfronteerd zijn met een zeer grote populatie van vreemde origine. Ik heb dat ook aan de pers meegedeeld. Heel concreet leidt het goedgekeurde transitieplan ertoe dat Vilvoorde dat nu op basis van de criteria 98.997 euro krijgt, stijgt naar 185.293 euro vanaf 2016. De transitie verloopt dus in drie jaar. Er zijn steden en gemeenten die minder krijgen op basis van die criteria en er zijn er die meer zullen krijgen. Die populatie wordt dus meegenomen, maar het heeft op zich niets te maken met de oefening die we aan het maken zijn met betrekking tot het Gemeentefonds. U weet dat deze aangelegenheid onrechtstreeks al aan bod komt in de parameters van het Gemeentefonds

onder meer omdat bij de verdeling van het Gemeentefonds een aantal sociale criteria meespelen, waarbij het criterium ‘mensen van vreemde origine in een gemeente’, gelet op de situatie die we nu hebben – armoedegraad bijvoorbeeld –, ongetwijfeld hoger zal scoren op een aantal parameters. Het gaat dan om personen met een voorkeursregeling in de ziekteverzekering, kortgeschoolde werkzoekenden met een werkloosheidsuitkeringsaanvraag, het aantal geboorten in een kansarm gezin, het aantal sociale huurappartementen, het aantal leefloners enzovoort. Onrechtstreeks zijn ze nu ook al vervat in de criteria met betrekking tot het Gemeentefonds.

Het Gemeentefonds is deze regeringsperiode blijven stijgen met 3,5 procent per jaar. Sommigen antwoorden dat dit het mattheuseffect is: wie veel heeft, krijgt nog meer. 3,5 procent is natuurlijk van dien aard dat wie er een hoger percentage uithaalt, ook zijn absolute bedrag veel sterker ziet stijgen dan anderen.

U weet evenzeer, en daarom was ik blij met de kleine voordiscussie, hoe delicaat het is. We hebben mevrouw Brouwers gehoord en de heer Vanden Bussche. Vanaf 2014 zijn er realistisch gesproken twee opties. Ofwel is de budgettaire situatie in betere doen en kun je het Gemeentefonds op een voldoende consistente basis laten stijgen. Ofwel ga je het stijgingspercentage gedeeltelijk herverdelen, wat een voorstel is van bepaalde mensen, maar ik spreek me niet uit. Zo kun je over een meer uitgesmeerde periode komen tot een herverdeling. Het afnemen van wie heeft, dat begrijp ik ook vandaag weer uit de discussie, is een eerder theoretische beschouwing.

De heer Sas van Rouveroj: Hans Bonte is een alom gewaardeerde lokale bestuurder. Die waardering heeft zich recent nog uitgedrukt in zijn burgemeesterschap. Hij is burgemeester geworden van Vilvoorde. In die hoedanigheid is hij dus een ervaringsdeskundige op lokaal vlak, wanneer hij getuigenis aflegt over het feit dat het Vlaamse beleid voor de Rand faalt. U noemt dat gratis. Hij zal daar kennis van nemen. Ik neem aan dat u in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand de verdediging opneemt van het Vlaamse beleid. Goed, de regering zal aanduiden wie dat doet. Het zal hoe dan ook in die commissie worden uitgebeeld.

Als wij, maar ook u, vaak herhalen hoe belangrijk lokale bestuurders zijn, omdat ze voeling hebben met het werkveld, omdat ze met de twee voetjes in die Vlaamse klei staan, omdat ze godganse dagen worden geconfronteerd met de realiteit en niet met de theorie, die vaak in het Vlaams Parlement of in de Vlaamse Regering wordt bediend, dan vind ik het ongepast om dat een gratis bewering te noemen. Maar goed, u zult het debat aangaan in de bevoegde commissie. Ik neem aan dat burgemeester Bonte zich aangesproken zal voelen om nadere bewijsvoering te brengen met betrekking tot het falende Vlaamse beleid in de Rand en meer in het bijzonder in Vilvoorde.

Uit uw antwoord maak ik op dat er uiteindelijk niet veel zal gebeuren. U zegt dat u van meet af aan als bevoegd minister samen met de Vlaamse Regering kennis hebt genomen van de problematiek. Vanaf juni 2009, betekent dat. U verwijst naar de Dexia-classificatie, maar die dateert ondertussen ook al van 2007, althans in haar vernieuwde vorm. U verwijst naar de studie van Peter Cabus van 2009. We zouden ook kunnen verwijzen naar de talloze gesprekken die daarover zijn gevoerd in de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur, waar ook de heer Durnez deel van heeft uitgemaakt, net als ik. Ook de Adviesraad, de rechtsopvolger van de Hoge Raad, heeft zich al vaak gebogen over dit thema.

Het is nu 2013. Het enige dat u bevestigt, is dat hierover van gedachten zal worden gewisseld in de beslotenheid van de Vlaamse Regering. Maar u zult geen enkel initiatief nemen, noch voor de erkenning van de centrumsteden, noch voor de herfinanciering van de steden en gemeenten, en dus ook niet voor nieuwe of herschikte criteria met betrekking tot het Gemeentefonds. Collega's, de conclusie is dat u, in de vijf jaar dat u minister bent voor dit departement, met betrekking tot de centrumsteden en het Gemeentefonds, en bij uitbreiding

met betrekking tot de herfinanciering van de steden en gemeenten die vandaag allemaal op hun tandvlees zitten, niets zult hebben gedaan.

De heer Marcel Logist: Ik spreek me hier niet uit over de subsidies of dotaties die worden gegeven aan de centrumsteden op Vlaams of federaal niveau. Ik denk wel dat het mijn taak is om u te wijzen, minister, op de wijze waarop steden en gemeenten momenteel verantwoordelijkheden krijgen.

U mag niet vergeten, minister, dat het strenge financiële keurslijf van de beleids- en beheerscyclus (BBC) het leven er niet gemakkelijker op maakt. Ik stel vandaag vast dat de pioniers van het BBC-verhaal zelfs hun jaarrekening 2012 niet afgesloten krijgen, door gebreken in het informaticasysteem. Dat is natuurlijk een andere discussie, maar ik geef het graag nog eens mee, omdat ik vind, minister, dat u daar te vlug over gaat.

De middelgrote steden krijgen steeds meer de kenmerken en de kwalen van een centrumstad of zelfs een grootstad, op het vlak van migratie, dakloosheid, leegstand, werkloosheid enzovoort. Helaas worden deze steden niet erkend als centrumstad. Eigenlijk worden ze op sommige momenten zelfs gelijkgeschakeld met kleine plattelandsgemeenten. Middelgrote steden krijgen in tegenstelling tot de centrumsteden onvoldoende middelen om preventief te werken, om de problemen die ze zien opduiken op te vangen.

Minister, ik geef u graag een voorbeeld van de problemen die opduiken. Er gaan geruchten de ronde dat de dertien centrumsteden zeer spoedig overleg zouden hebben over het invoeren van een vreemdelingentaks naar analogie met Antwerpen. Indien dat het geval zou zijn, krijg je uiteraard een verschuiving van de migratiestromen naar de niet-centrumsteden, die daar financieel helemaal niet tegen zijn opgewassen. Dat is slechts één voorbeeld van de vele.

Kortom, ik ben van mening dat de opdeling in centrumsteden en niet-centrumsteden achterhaald is. Ze is zelfs zo archaïsch dat ik met momenten zou durven te spreken van een discriminerende opdeling. Ik hoop, minister, dat u daaraan daadwerkelijk iets zou willen veranderen. Ik dank u.

Mevrouw Karin Brouwers: Ik wil een kleine nuance maken. Ik stelde de vraag of er al dan niet een garantie zou kunnen zijn voor de bestaande centrumsteden indien er een centrumstad bij komt, voor hetzelfde aantal middelen. Dat was een vraag, natuurlijk. Minister, ik wil u gewoon heibel besparen, net zoals er heibel zou kunnen zijn als Leuven aan 100.000 inwoners komt, met Brugge dan. U hebt er zelf naar verwezen. Ik heb dat niet willen poneren als een partijstandpunt of zo, integendeel.

Ik kan het zeker al eens zijn met een van uw laatste opmerkingen. Vanaf 2014 geeft u twee opties. Een econoom zei onlangs nog dat de crisis nog zeven jaar zou duren. Ik zou op de betere budgettaire tijden voor uw eerste optie dus niet te hard rekenen. Voor uw tweede optie, om het jaarlijkse stijgingspercentage van het Gemeentefonds, dat we dan wel moeten kunnen handhaven, een stukje rechtvaardiger te verdelen, vindt u een bondgenoot in CD&V, om daarover mee na te denken.

De heer Marc Vanden Bussche: We zitten al een jaar of vier in deze commissie. Het komt inderdaad altijd op hetzelfde neer, minister: uit verschillende richtingen komt de vraag om bijkomende centen. Maar van in het begin van deze legislatuur zijn er verkeerde uitgangspunten ingenomen, namelijk dat er niet mocht worden gesproken over fusies en ook niet over een herziening van het Gemeentefonds. Daar komt natuurlijk miserie van. Ik hoop dat het een volgende keer wel bespreekbaar wordt.

Daarnaast wil ik erop wijzen dat de criteria van de clusters van Dexia geen enkele wetenschappelijke basis hebben. Een gemeente kan zelf kiezen onder welke cluster ze wil vallen. Dexia legt dat niet imperatief op. Als ik met de gemeente Koksijde bij de centrumsteden wil zitten, zal Dexia mij daar misschien wel bij zetten. Dat is absoluut niet meer bruikbaar als referentie, te meer omdat uw bronnen, de professoren die u zelf aanhaalt,

zeggen dat het heel moeilijk is om de wetenschappelijke criteria te bepalen voor wat een centrumstad is.

Er zullen nog veel oefeningen moeten gebeuren. We hopen dat we daarover nog een jaar mee kunnen discussiëren.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, u hebt aangekondigd dat u niet veel nieuws zou zeggen en wat dat betreft, hebt u uw belofte gehouden. Het komt er kort gezegd op neer dat de heer Bonte extra centen heeft via de sociale criteria, die eventueel kunnen worden gelieerd aan het aantal aanwezige allochtonen, maar het gaat in se over sociale criteria, die al bestaan. Dat is het. Verder hebt u verwezen naar het witboek, hebt u gezegd dat u met de coalitiepartners zou overleggen, dat u nadenkt over de wijze waarop we in de toekomst steden en gemeenten moeten financieren, over het Gemeentefonds en dergelijke. Dat zegt u nu al vier jaar.

Uw antwoord is dus dat de heer Bonte op dit ogenblik centen heeft via de sociale criteria, en voor de rest gaat u verder met studeren en praten, en studeren en praten. Hoe lang moeten we nog studeren om tot een oplossing te komen, minister? Ik weet ook wel dat die politiek moeilijk ligt, dat is zo. De grote steden zullen misschien – ik weet het niet – iets moeten inleveren. Wie iets heeft, geeft het nooit graag af. Dat is een feit.

Een burgemeester zegt dat het stilaan genoeg is geweest en trekt luid aan de alarmbel. Uw antwoord is dat hij niet aan de alarmbel moet trekken, dat u rustig verder gaat tot 2014 en dat er wat dat betreft niets zal gebeuren: geen herziening van het Gemeentefonds en geen andere criteria voor de centrumsteden. In 2014 is er een nieuwe coalitie en kan het spel weer van voren af aan beginnen. We kunnen nog eens gaan studeren, overleggen binnen de meerderheid, nog eens studeren en nog eens overleggen. Op die manier geraken we er niet, minister. Wat u doet in dit geval, is de burgemeester van Vilvoorde met een kluitje in het riet sturen.

De heer Jan Durnez: Minister, deze discussie is uiteraard niet nieuw. In 1988 en in 2012, met een verschil van veertien jaar, hebben wij twee keer een vrij grondige hervorming van het Gemeentefonds meegemaakt, collega's. Als ik die cycli bekijk, zijn we ongeveer op het moment dat we elkaar zouden moeten vinden om die oefening te doen.

We maken een benadering van een selectie. Als u tot een selectie behoort, is de volgende vraag: wat brengt het op en welke rechten geeft dat? De selectie die hier is gebeurd in 2002, heeft gebruik gemaakt van het Structuurplan Vlaanderen. Er is gekeken hoe die steden hiërarchisch zijn opgebouwd in Vlaanderen. Om redenen die historisch wel te duiden zijn, is er een groep van 13 gemeenten uit gelicht als op een bijzondere manier te financieren, dan een groep van 26, dan de kustgemeenten en dan de grote groep van de stad Brugge, tussen 100.000 en 200.000 inwoners. Dat was de selectie. Die is gebeurd op basis van een aantal wetenschappelijke criteria.

Minister, ik wou u dat toch meegeven in de verdere beoordeling. In 2010 is op vraag van minister Muylers, vijftien jaar later, de tegenproef gedaan. Er is gekeken of de criteria nog voldoen, of er moet worden verfijnd en hoe de hiërarchie van de Vlaamse steden en gemeenten in elkaar zit. Dat is een objectief, wetenschappelijk gegeven. Dat is allemaal selectie.

Daarnaast moeten we ook naar verdelingscriteria. Als je landt bij een selectie, hoe verdelen we dan de middelen en rechten? In Vlaanderen hebben we enerzijds de fondsen, het Stedenfonds, het Gemeentefonds en straks een klein beetje Plattelandsfonds. Anderzijds maken de ministers sectoraal ook gebruik van die opdeling om andere financieringsstromen bij elkaar te leggen. Donderdag krijgen we daarin in deze commissie enig inzicht, denk ik. Het is belangrijk om dat geheel samen te bekijken. We mogen niet enkel het Gemeente- of Stedenfonds bekijken, we moeten ook die achttien of meer andere stromen bekijken.

In die zin is de vraag van de heer Logist de moeite waard om te stellen: maak je een selectie met een cesuur, of werk je dermate op je criteria dat daar een continuüm groeit? Ik pleit ervoor om dat, zoals de vorige keren, op een zeer grondige wijze te doen, met alle materiaal dat beschikbaar is. Wij moeten het warm water hier niet uitvinden. We kunnen trouwens ook nog wat leren uit hoe men in het buitenland naar bepaalde verdelingen is gegaan.

Als we dat allemaal doen, moet je vooraf ook een akkoord hebben over waarmee je financiert. Ik ben er ook voorstander van om zoals in 1988 en 2002 gebruik te maken van de aangroei. Die zal uit twee dingen bestaan. Als er een akkoord is inzake indexering, hebben we daar iets. Mochten er meer middelen zijn – maar de vooruitzichten zijn niet zo goed – dan hebben we dat eventueel in extra. Maar laat ons proberen om vooraf tot een akkoord te komen over hoe we dat op termijn gefinancierd krijgen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer van Rouveroi, u hebt woorden in de mond genomen, en ik heb daarop geantwoord. Ik heb ook geantwoord op de woorden van de burgemeester van Vilvoorde. Ik heb de man trouwens uitgenodigd, want ik vond het een beetje raar dat dit plots zomaar in de media kwam, naar aanleiding van iets dat niet met mij te maken had. Het ging over kredieten in een andere sector. Dat heeft niets te maken met Binnenlands Bestuur of Integratie.

Wat mijn portefeuille betreft, Binnenlands Bestuur en Vlaamse Rand, heb ik gezegd dat mijn deur open staat. Er komen elke week burgemeesters en schepenen om bepaalde problemen te bespreken. Er wordt ten andere een afspraak gemaakt. Wat dit betreft, zal ik zeker luisteren naar de gewaardeerde burgemeester van Vilvoorde.

– *Mevrouw Annick De Ridder, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

U concludeert, mijnheer van Rouveroi, dat er niet veel zal gebeuren in die periode. Ik heb ook nooit iets anders gezegd dan dat ik er, met de huidige timing, werk van zou maken. De heer Van Hauthem is zo correct om dat te bevestigen. Ik heb gezegd dat ik eerst alle andere hervormingen zou doen, en dan iets dat niet in het regeerakkoord staat, namelijk dat fonds bekijken, gelet op de druk die erop wordt uitgeoefend. Ik hoor tot mijn verrassing dat de heer Logist spreekt over een discriminerende opdeling tussen centrum- en andere steden. Het is de eerste keer dat ik dat uit de mond van zijn partij hoor. Maar goed, er is kritiek, er is druk vanuit diverse kanten. En dus zullen we alle elementen moeten meenemen.

De heer Durnez heeft er terecht op gewezen dat het een moeilijke oefening is in een periode waarin er geen budgettaire stijgingen zijn. Hoe dan ook zullen alle criteria tegen het licht worden gehouden. We zullen proberen in die periode samen te zitten om dat allemaal evenwichtig te bekijken.

Mijnheer Logist, u noemt de opdeling tussen centrumsteden en andere steden discriminerend, maar de collega's uit de centrumsteden zullen u perfect het omgekeerde zeggen. Om maar te zeggen: dit is een debat dat door partijen heen gaat. Dat is geen oordeel van mijn kant, maar een vaststelling. Dit is een punt waarvan ik weet dat er over de partijen heen verschillende standpunten worden ingenomen.

U verwijst naar BBC, dat de gemeenten in een streng keurslijf zou duwen. U weet dat de Europese Commissie toekijkt op alle resultaten van alle entiteiten, ook van entiteit II, ook van de lokale besturen. Er moeten ESR-rapporteringen gebeuren. BBC werkt aan en waakt over de structurele budgettaire gezondheid van de lokale besturen.

Het is niet de thermometer die verantwoordelijk is voor koorts, collega's: de thermometer is er om te meten. De koorts wordt niet door de thermometer veroorzaakt.

Mevrouw Brouwers, mijnheer Durnez, dat is een van de opties, maar ik spreek me er nog niet over uit, precies omdat dit nog moet worden besproken. Je zou kunnen zeggen: een jaarlijkse stijging kan op een andere manier herverdelend ingezet worden. Degenen die beweren dat

steden en gemeenten door deze regering in de kou zijn gezet, ontkennen dat we met een jaarlijkse gemiddelde stijging van ongeveer 80 miljoen euro zitten.

Mijnheer Vanden Bussche, ik heb de Dexia-studie niet verdedigd, ik heb ze alleen aangehaald. Ik heb gezegd dat de meest recente studie die ik ken, tot een andere indeling komt. Ik heb u ook meegegeven wat Cabus en anderen hebben gezegd, namelijk dat het onmogelijk is om tot een objectieve meting te komen, zeker als je dat in het licht van kosten en baten ziet. Ik heb geprobeerd om een kort overzichtje te geven van waar we vandaan komen en wat er intussen aan nieuw materiaal bij is gekomen.

We gaan die oefening doen, collega's. We zullen dat allemaal tegen het licht houden. We kunnen inderdaad misschien kijken, mijnheer Durnez, naar de manier waarop men alles in het buitenland aanpakt. Maar ik blijf erbij dat er in de realiteit niet zoveel mogelijkheden zijn om tot een andere verdeling over te gaan. Er zijn er bij mijn weten twee: een budgettaire aangroei op zich of een herverdeling van de groeivoet. Helaas denk ik dat het zeer moeilijk zal zijn. Dat zal over alle partijen heen zijn. Er zijn heel diverse meningen over, op het moment dat je zegt dat we afnemen van wie heeft, en dat toevoegen bij een ander.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Minister, het is inderdaad niet de thermometer die de koorts maakt. Maar om in uw beeldspraak te blijven, bent u als minister wel de dokter die de patiënt moet behandelen. En dat doet u niet.

Uw partij staat voor de kracht van verandering. Minister, verandering is alleen maar mogelijk als je ook de kracht hebt om keuzes te maken. En die keuzes maakt u niet. U schuift ook dit dossier door naar de volgende regering. In die zin faalt u niet alleen wat betreft de Brusselse Rand, maar ook als minister voor Binnenlands Bestuur.

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Minister, ik hoop dat wij een goede algemene geneeskundige vinden om dit probleem op te lossen. Als men voor elk punt dat ingenomen wordt, een onderscheid blijft maken tussen centrumsteden en middelgrote steden, blijf ik erbij dat dit een discriminerende opdeling is, nu en zeker in de toekomst.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het voldoen van erkende lokale geloofsgemeenschappen aan de erkenningscriteria
- 1099 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenning van islamitische geloofsgemeenschappen in het licht van de recente uitspraken van de federale minister van Buitenlandse Zaken
- 1106 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenning van moskeeën
- 1117 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, mijn vraag is actueler dan ooit. We zijn volgens de media intussen zo'n beetje de hofleverancier geworden van de Syrische rebellen. De Federale Regering is druk in de weer met een taskforce. Maar ook de Vlaamse Regering heeft een heel duidelijke verantwoordelijkheid, vooral het toezicht op de lokale geloofsgemeenschappen.

Voor Open Vld is het onaanvaardbaar dat er geestelijke predikers zijn die haat prediken. Die hebben voor ons niets te zoeken in dit land. Er is in ons land enkel plaats voor predikers van verdraagzaamheid en respect en mensen die respect tonen voor democratische basiswaarden.

Elke dag staat er nu wel iets in de krant over dit onderwerp. Ik heb mijn vraag om uitleg begin maart ingediend, maar sindsdien is hek blijkbaar helemaal van de dam. In De Morgen van vandaag staat een groot artikel over een Gentse imam die pleit voor een aanspreekpunt voor jongeren die door extremisten worden aangesproken, zelfs niet in de moskeeën, maar daarbuiten. Dan roep ik voor een stuk uw beleidsdomein Integratie aan de orde, minister. Maar dat is misschien een aparte vraag waard. In elk geval wijst alles erop dat er dringend maatregelen moeten worden genomen inzake de erkenning en de controle van erkende lokale geloofsgemeenschappen.

Dat brengt mij tot de kern van mijn vraag. Vandaag worden de erkenningscriteria voor lokale geloofs- en kerkgemeenschappen van de in België erkende religies geregeld bij besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 en de bijhorende omzendbrief. Er zijn tal van criteria waaraan een lokale geloofsgemeenschap moet voldoen om erkend te worden. Zo moet zij het Nederlands als bestuurstaal erkennen en in de praktijk brengen, behalve voor liturgische noodwendigheden.

De huidige en toekomstige geestelijke bedienaars van de eredienst van de betreffende lokale geloofsgemeenschap moeten voldoen aan de inburgeringsplicht. De gemeenschap moet individuen en verenigingen uit haar lokalen weren die handelen of oproepen om te handelen in strijd met de Grondwet en het Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden. Dat is een absolute basisvoorwaarde. Als de lokale geloofsgemeenschap niet meer voldoet aan een of meerdere erkenningscriteria, kan de Vlaamse Regering de erkenning bij besluit opheffen.

Nu doen er geruchten de ronde dat in bepaalde erkende lokale geloofsgemeenschappen in de aanloop naar de laatste gemeenteverkiezingen door de bedienaar van de eredienst stemadvies werd uitgebracht, om bijvoorbeeld niet op de ene kandidaat van een bepaalde etnisch-culturele origine te stemmen maar wel op een andere, of om op partijen te stemmen die coulant zijn in het toelaten van bepaalde religieuze symbolen of andere. Ook is mij ter ore gekomen dat in sommige gebedshuizen van lokale geloofsgemeenschappen de bedienaar van de eredienst de gelovigen voorhoudt dat de goddelijke wet altijd voorrang heeft op de wetten die goedgekeurd worden in het Vlaamse of federale parlement.

Minister, wordt er bij de sinds 2005 erkende geloofsgemeenschappen gecontroleerd of ze nog aan de erkenningscriteria voldoen? Zo ja, hoe verloopt die controle en met welke frequentie? Zo nee, waarom niet? Is volgens u het prediken door de bedienaar van de eredienst van een lokale geloofsgemeenschap dat de goddelijke wet voorrang heeft op de in de parlementen goedgekeurde wetten een reden om de erkenning van een lokale geloofsgemeenschap in te trekken? Hebben alle bedienaars van de sinds 2005 erkende geloofsgemeenschappen voldaan aan de inburgeringsplicht?

Deze vragen zijn actueler dan ooit, minister. U hebt de kranten ook gelezen. Gezien de huidige situatie moeten we hier nog meer de nadruk op leggen en meer controleren. We moeten bekijken hoe we heel de situatie aanpakken. Los van het concrete erkenningsdossier en de controle daarop, ben ik ook benieuwd te horen hoe u staat tegenover wat nu aan de gang is met onze jongeren die ten strijde trekken in het buitenland.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, minister, collega's, we vernemen inderdaad bijna dagelijks dat de lage landen en wellicht ook andere Europese landen aan het Syrische front vertegenwoordigd zijn, en wel op een manier die we tot voor enkele maanden niet voor mogelijk hadden gehouden: jonge mensen die plots verdwijnen, zonder medeweten van hun ouders, en daar dan in het strijdgewoel opduiken, in bijzonder onduidelijke en uiteraard zeer gevaarlijke omstandigheden.

Dat sluit aan bij de informatie die de federale minister van Buitenlandse Zaken Reynders ter ore kwam bij zijn bezoek aan een aantal islamitische landen. Er werd hem op gewezen dat er nogal wat Belgische moslims opduiken binnen extremistische religieuze organisaties. Ik denk niet dat er exacte cijfers over bestaan, maar het gaat om voldoende mensen om het te signaleren. Uit verschillende kanalen blijkt dat die mensen in jihadistische middens terecht komen. Minister Reynders pleit voor een preventieve aanpak van moslimextremisme door een betere opleiding van de imams en een controle op radicale toespraken in hun preken.

Het probleem doet zich niet zozeer voor in erkende moskeeën. Er is een lijst van 28 moskeeën in de verschillende provincies. Ik vermoed dat de grootste problemen zich niet in die moskeeën voordoen. Maar er zijn wel 175 moskeeën waarvan er misschien veel ongekend zijn of sommige zelfs semi-ondergronds, die we niet kennen en waar de gevaren mogelijk wel zeer reëel zijn.

Ook de Staatsveiligheid houdt dit in het oog. Dat komt regelmatig ter sprake. Er is nu een concrete vraag van de minister van Buitenlandse Zaken, Didier Reynders, om meer controle uit te oefenen op de moskeeën. Het gaat dan niet alleen over Vlaanderen, hij verwijst ook naar Brussel en Wallonië.

Wij hebben in het parlement een resolutie goedgekeurd waarin werd gevraagd naar de oprichting van een universitaire opleiding islamitische godsdienstwetenschappen. Bedoeling was om te komen tot een meer geïntegreerde islam, waarbij mensen die vertrouwd zijn met onze wetgeving, onze normen en waarden, de manier waarop wij in Vlaanderen aankijken tegen internationaal terrorisme, hun verantwoordelijkheid nemen in die gemeenschap. Dat was een van de redenen waarom daarop werd aangedrongen.

Er werd ook gesproken over de noodzaak van een professionele opleiding in Vlaanderen voor imams. Er komen immers te veel imams uit het buitenland die niet of amper gekend zijn en die vaak aan de controle ontsnappen.

In onze inburgeringsreglementering zijn er ook specifieke maatregelen voor bedienaars van erediensten die uit het buitenland naar hier komen. Zij moeten aan een aantal criteria voldoen.

Verder is het ook belangrijk dat we niet alles op een hoop gooien. Wanneer een imam een politieke voorkeur uitspreekt, dan is dat nog iets helemaal anders dan jonge mensen ronselen voor het internationaal terrorisme. De stap van het ene naar het andere is heel groot. We moeten voorzichtig zijn met wat in het strafrecht gekend is als het kanselmisdrijf, dat dateert uit de 19e eeuw. Daarin stond dat pastoors niet mochten oproepen om de Belgische overheid aan te vallen. Dat werd toen geregeld in een bepaalde context. Intussen zijn we al iets meer gewoon wanneer het gaat over de vrijheid van meningsuiting. Ik stel voor daar voorzichtig mee om te gaan en daar niet te veel mensen op af te rekenen. Het feit dat men misschien niet helemaal neutraal is, lijkt me niet het grootste probleem.

Minister, er zijn nog heel wat niet-erkende moskeeën. Worden er aanvragen tot erkenning afgewezen vanwege banden met extremistische moslimorganisaties? Ik veronderstel dat dit via de Staatsveiligheid aan u zou kunnen worden signaleerd.

Hoe volgt men na de erkenning van een moskee op of er in de betreffende erkende moskee mensen met een extremistisch gedachtegoed actief zijn?

Overlegt u met de minister van Onderwijs over de inrichting van een opleiding voor imams? Dat is natuurlijk niet de oplossing voor alle problemen, maar ik ben ervan overtuigd dat het er wel een deel van kan zijn.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik zal de inleiding van de vorige vraagstellers niet herhalen. De evolutie van het extremisme is verontrustend. De vraag is hoe we die kunnen stoppen. In het kader van die vraag wil ik vooral pleiten voor een brede erkenning van moskeeën zodat we meer impact en invloed krijgen op de ontwikkeling van deze religie en op de bedienaars ervan.

Mijnheer Kennes, u zei dat er 28 erkende moskeeën zijn. Misschien zijn mijn cijfers fout, maar ik dacht dat er 24 van de 175 erkend zijn. Dat is een klein aandeel. Nochtans is de erkenning van de moskee een voorwaarde voor de verloning van de imam. Dat heeft tot gevolg dat er in heel Vlaanderen slechts 8 imams betaald worden door de overheid. Een grote impact van beleidswege is er dus niet op de ontwikkelingen en op deze personen en moskeeën.

Minister, uit een studie die u liet uitvoeren blijkt dat de imams zelf vragende partij zijn voor een betere opleiding en sterkere Vlaamse inbedding. Dat staat ook in de resolutie. De imams die momenteel in onze moskeeën aan de slag zijn, zijn immers veelal niet opgegroeid in ons land. Ook al is de godsdienst ondertussen zowat 40 jaar officieel erkend, toch drijft de islam in Vlaanderen nog steeds op ‘missionarissen’.

Willen we meer erkende, beter opgeleide en sterker maatschappelijk ingebedde en dus ook Nederlandstalige imams, dan moeten we eerst en vooral inzetten op een betere ondersteuning van de moskeeën via de procedure van de erkenning. Nu is het al te vaak een vicieuze cirkel waar het moeilijk uit raken is. Het is voor een lokale geloofsgemeenschap vaak een onbegonnen zaak om een erkenningsprocedure succesvol af te ronden, enerzijds door de complexiteit van de Vlaamse procedure, anderzijds door het gebrek aan professionalisme. Een dodelijke combinatie, waardoor die achterstand wellicht te verklaren is.

De geloofsgemeenschappen zelf zijn absoluut vragende partij om beter ondersteund te worden in hun aanvraag om erkenning, om zo op een geofficialiseerde manier te kunnen werken aan een transparante werking die vooroordelen en argwaan moet wegwerken. Ik pleit voor een normalisering en het op een normale manier omgaan met elke religie en de bedienaars van die religie om te vermijden dat we zouden worden geconfronteerd met een toenemend extremisme.

Minister, vindt u het lage percentage erkende moskeeën in Vlaanderen problematisch?

Hoe kan dat percentage opgetrokken worden? Moet de procedure daartoe vereenvoudigd worden? Kan er vanuit de Vlaamse overheid betere ondersteuning komen bij erkenningsaanvragen?

Kan er in samenwerking met de lokale en provinciale besturen een actieplan uitgewerkt worden om de bestaande en goed werkende moskeeën die niet erkend zijn, tot erkenning aan te zetten en hen daarbij te begeleiden?

Kan een statuut van ‘geloofsgemeenschap in erkenningsprocedure’ een faciliterend kader bieden om de aanvraag professioneler aan te pakken en dus ook met meer kans op een effectieve erkenning?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik ben een beetje verrast dat bepaalde collega’s zoals de heer Kennes uit de lucht vallen dat er zaken gebeuren zoals dat nu het geval is, namelijk dat een deel van de jonge moslims gaan strijden in Syrië. Dat zijn zaken die wij al jaren vertellen vanwege een bepaald preekgedrag in de moskeeën in het Vlaamse land. Dan moet men niet schrikken

wanneer jongeren daden aan woorden koppelen en gaan strijden in Syrië. Zo verrassend is dat niet. Wij hebben daar altijd voor gewaarschuwd, zij het dat onze waarschuwingen altijd in dovemansoren zijn gevallen.

Mevrouw Zamouri, ik ben blij dat u nog altijd voor een groot deel medestander blijft in ons verhaal. Men heeft de fout gemaakt om de islam te erkennen als een godsdienst in dit land. Daar hangen natuurlijk gevolgen aan vast, zijnde de controle op wat daar allemaal wordt gezegd en gepredikt. Mevrouw Zamouri, u hebt het dan over de controle van de geloofsgemeenschap. Het kan niet dat er haatpredikers zijn en dergelijke meer. Verder moet het mogelijk zijn om erkenningen opnieuw in te trekken. Ik kan enkel zeggen dat ik blij ben dat u dat standpunt deelt.

Mijnheer Kennes, u hebt het onder meer over de imamopleidingen waarover een resolutie is goedgekeurd. Dat klinkt allemaal heel mooi: we leiden de imams in Vlaanderen op om te komen tot een soort Europese islam. Dat was de bedoeling van de indieners van die resolutie. Die Europese islam zou dan respect hebben voor onze normen en waarden en zou zich binden aan de waarden die we in de Verlichting hebben geleerd. Dan vraag ik me af waarom de minister van Onderwijs, die enigszins bevoegd is in dit gegeven en die trouwens ook middelen vrijmaakt voor die imamopleiding, zijn inzichten is gaan verwerven in Marokko. Minister Smet heeft contact gehad met de minister voor geloofszaken in Marokko in het kader van die imamopleiding. In hoeverre zal dat bijdragen tot een Europese islam, als dat al sowieso mogelijk is?

Minister, in hoeverre hebt u contact gehad met minister Smet, die blijkbaar in islamitische staten zijn kennis gaat opdoen om te komen tot een imamopleiding? Ik denk niet dat dit de manier is om tot een westerse islam te komen die geworteld is in onze normen en waarden, als dat überhaupt al mogelijk is. Ik heb daar alleszins mijn vragen bij. De collega's moeten nu niet verrast zijn dat we worden geconfronteerd met heel wat moslimjongeren die in het buitenland gaan strijden in het kader van de jihad.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, er zijn heel wat aspecten aan deze zaak. Een ervan is de radicalisering. We moeten die ernstig nemen. Dat blijkt onder meer uit studies van Eurojust, The European Union's Judicial Cooperation Unit. Niets alleen minister van Buitenlandse Zaken Reynders heeft aan de alarmbel getrokken, ook onderzoekers beweren dat er een radicalisering is Vlaanderen en in België.

We mogen de zaken natuurlijk niet op een hoop gooien. We hoorden de schreeuw van die vader, gisteren en eergisteren, in de kranten. Sommige jongens hebben een vreemde Maghrebijnse achtergrond. Daarnaast zijn er ook Vlaamse jongens, bekeerlingen. Los daarvan moeten we die radicalisering ernstig nemen. De samenleving moet ook verder durven te kijken dan alleen de symptomen. De vraag is hoe het komt dat die jongeren radicaliseren. Zolang de samenleving de voedingsbodem voor die radicalisering niet wegneemt, zullen we altijd geconfronteerd worden met radicalisering.

Er zijn daarnet een aantal cijfers opgesomd over het aantal erkende moskeeën. Het was een logische stap van Vlaanderen om dat proces op te starten. Vandaag zijn 28 moskeeën erkend. In 2012 is slechts 1 moskee erkend. Het is geen wedstrijd. Ik sluit me wel aan bij de vraag van de heer Caron wat er schort aan ons beleid. Moeten we dat beleid niet aanpassen? De Moslimexecutieve moet een advies uitbrengen, en daar wringt het schoentje. De executieve in lopende zaken heeft vandaag geen bevoegdheid om voordrachten te formuleren. Dat heeft ook de minister van Justitie in de Kamer onlangs geantwoord op een vraag.

Minister, hoe kunnen we daar op een adequate manier op reageren door zoveel mogelijk moskeeën en geloofsgemeenschappen in dit proces van integratie en inclusie op te nemen?

Ik stel ook vast dat er heel wat drempels zijn bij bepaalde geloofsgemeenschappen. Het zou misschien niet slecht zijn, minister, om een soort informatiecampagne of een ronde te organiseren, waarbij men op een transparante manier over deze zaak communiceert en probeert de mensen van die geloofsgemeenschappen mee in dat bad op te nemen.

Dit debat toont juist aan dat er nood is aan een imamopleiding, dat wij imams in Vlaanderen moeten opleiden, die vertrouwd zijn met onze samenleving, met de rechtsregels, met de democratie, met onze manier van werken en met onze waarden en normen. Minister, ik zou graag eens weten wat u vanuit uw bevoegdheid voor inburgering daarvoor al hebt gedaan en wat u van plan bent te doen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het is een zeer actueel thema, dat gaat over een vorm van radicalisering, waarbij ik vaststel dat er onrust over bestaat op alle banken, een onrust die iedereen deelt.

De vraag is alleen, mijnheer Yüksel, of dat soort radicalisering als het voeren van een gewapende strijd en gaan vechten in Syrië, een zaak is die een voedingsbodem vindt in onze samenleving. We bespreken straks het ontwerp van decreet voor het integratie- en inburgeringsbeleid, waarbij we terecht de verantwoordelijkheid leggen bij de nieuwkomer en de ontvangende samenleving. Dit is een rechtsstaat, die iedereen gelijke rechten geeft. De stelling dat dergelijke radicalisering een voedingsbodem vindt in onze samenleving onderschrijf ik persoonlijk niet zo. Dat belet niet dat ik de zorgen deel die door iedereen worden geuit.

Collega's, er is op gewezen dat we een onderscheid moeten maken tussen de bevoegdheden. Er zijn bevoegdheden in Vlaanderen. De Vlaamse Regering is bevoegd voor het erkennen van lokale geloofsgemeenschappen van door de federale overheid erkende levensbeschouwingen en religies. Ik verwijs naar de vraag van het hindoeïsme om erkend te worden. Als het hindoeïsme zou worden erkend door de federale overheid, kan er desgevallend op lokaal vlak een aanvraag worden ingediend om als lokale geloofsgemeenschap te worden erkend.

Er zijn, als je dit concreet toepast op de islam, veel meer moskeeën of lokale geloofsgemeenschappen die niet erkend zijn dan dat er wel erkend zijn. Er zijn er op dit ogenblik in Vlaanderen precies 28 erkend. U weet dat het overgrote deel van de erkende lokale geloofsgemeenschappen rooms-katholiek is. Voor de andere religies is dat veel minder.

Er is een procedure om tot die erkenning te komen. Die is relatief eenvoudig inzake samenstelling van het dossier. Er is een besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005, dat een aantal criteria opsomt op grond waarvan de Vlaamse Regering oordeelt over een erkenning.

Dat zijn volgende criteria: één, de volledigheid van het aanvraagdossier, twee, de financiële leefbaarheid van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschap, drie, de maatschappelijke relevantie van de plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap, vier, de correcte toepassing van de wetgeving inzake het gebruik van de talen in bestuurszaken, vijf, de verbintenis inzake het voldoen aan de bij decreet vastgestelde inburgeringsplicht door de huidige en toekomstige geestelijke bedienaars, zes, de verbintenis van de plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap om individuen die handelen of oproepen om te handelen in strijd met de Grondwet en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) te weren uit de organisatie en werking van de plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap en zeven, de verbintenis om, behoudens incidentele overmacht, in geen geval, op welkdanige wijze dan ook, medewerking te verlenen aan activiteiten als zij in strijd zijn met de Grondwet en het EVRM en individuen of verenigingen te weren uit gebruikte

lokalen en plaatsen, wanneer die personen oproepen of handelen in strijd met de Grondwet en het EVRM.

Mijnheer Kennes, het is inderdaad zo dat er al aanvragen zijn gebeurd voor erkenning van lokale islamitische geloofsgemeenschappen die niet zijn toegestaan en dus niet zijn erkend, of waarbij de procedure werd opgeschort, zoals het in het besluit staat. Er bestaat daarvoor een samenwerkingsakkoord tussen de diverse overheden en dat bepaalt: “Indien het negatief advies van de federale overheid gegrond is op elementen die de veiligheid van de staat of de openbare orde aanbelangen, wordt de oprichtingsprocedure van de kerkgemeenschap opgeschort.” Het is al vijf keer gebeurd dat er op basis van een dergelijk negatief advies geen erkenning is verleend of de procedure dus is opgeschort.

De geloofsgemeenschappen, collega's, moeten blijvend voldoen aan de erkenningscriteria. Dat is evident. Het wordt gecontroleerd op diverse manieren, afhankelijk van de criteria. Ik ga nu niet in op de criteria voor het aanvraagdossier, het budget, de maatschappelijke relevantie of de correcte toepassing van de taalwetgeving. Wel relevant nu is bijvoorbeeld het erkenningscriterium met betrekking tot de verbintenis inzake het voldoen van de inburgeringsplicht door de bedienaars van de eredienst.

Vooraf is er ook het toezicht op de laatste twee erkenningscriteria, het weren van personen of activiteiten die strijdig zijn met de Grondwet of met het EVRM. Die controle gebeurt uiteraard door de federale overheid, meer bepaald door de diensten van de Veiligheid van de Staat. Het Agentschap Binnenlands Bestuur heeft daarvoor geen bevoegdheid en geen mogelijkheden.

Er is een samenwerkingsakkoord over gesloten op 27 mei 2004, dat een samenwerking tussen de verschillende overheden mogelijk maakt. Die commissie komt een paar keer per jaar samen. In de schoot van die commissie zijn er afspraken gemaakt, waarbij het evident is dat de Veiligheid van de Staat, op het moment dat er zulke handelingen worden vastgesteld, ons dat laat weten. Inzake intrekking van erkenningen is dat, wat mij betreft, nog niet gebeurd. Ik weet natuurlijk niet hoe de diensten van de Veiligheid van de Staat dit controleren. Dat is niet mijn bevoegdheid. En dan nog, zij delen ook niet via de minister van Justitie in de Kamer mee op welke manier zij daarbij te werk gaan.

Mevrouw Zamouri, het is dus zo dat de minister van Justitie mij zal informeren als er zich een probleem voordoet dat ertoe zou kunnen leiden dat de erkenning kan worden ingetrokken, op basis van dergelijke zaken. Wat u vraagt, zal ik bezorgen aan de minister van Justitie. U hebt blijkbaar aanwijzingen dat er in bepaalde moskeeën zulke uitlatingen zouden zijn gebeurd. Dat is een zaak voor de Staatsveiligheid. Ik bezorg dat.

Als we het hebben over uitlatingen in de moskeeën zelf door de bedienaars van de eredienst, moeten we een onderscheid maken. Een mening is vrij. In dit land kun je je mening uiten over alles en nog wat. Je kunt zeggen: die Grondwet moet ik niet, ik vind dat het kerkelijk huwelijk voorrang zou moeten hebben op het burgerlijk huwelijk. Je kunt die mening verdedigen. Dat is tot nader order, en ik hoop nog een hele tijd, niet strafbaar in dit land. Daarin deel ik de mening van de heer Kennes.

Iets anders is het als je zelf strafbare daden stelt of als je oproept tot geweld of haat. Dan zit je in een andere dimensie. Voor de rest zijn meningen vrij. Dat moeten we ook respecteren. Als er concrete strafbare daden zouden zijn of concrete oproepen tot haat en geweld, moeten die wel tegen het licht worden gehouden. Ik kan enkel medelen dat we, bij het bijeenkomen van die commissie in het kader van het samenwerkingsakkoord, de boodschap krijgen van de Staatsveiligheid dat zij hun job doen en dat ze er toezicht op houden.

Met betrekking tot de inburgeringsplicht zijn er van de erkende lokale geloofsgemeenschappen 23 bedienaars aangeschreven als verplichte inburgeraar. 18 daarvan hebben al voldaan aan de inburgeringsplicht. 4 bedienaars hebben het contract ondertekend en zijn bezig met het inburgeringstraject. Voor het laatste geval van een bedienaar die

inburgeringsplichtig zou kunnen zijn, hebben we heel recent van die geloofsgemeenschap bericht gekregen dat een imam is aangesteld. Nu zal dus de aanschrijving vertrekken vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur. Het gaat dus in het totaal over 23 mensen, waarvan er 18 het contract helemaal hebben uitgevoerd; 4 zijn bezig. Eén wordt nog aangeschreven omdat er pas recent informatie hierover is gegeven.

Wat de opleiding voor imams betreft, wil ik een misverstand rechtzetten. In het begin heb ik misschien een beetje de termen door elkaar gebruikt. Het is niet zo dat er een plan bestaat om een opleiding van imams te organiseren. Dat gebeurt ook niet bij katholieke priesters. Er kan een Nederlandstalige opleiding zijn van islamitische godsdienstwetenschappen. U weet dat die aanbeveling hier is geuit. Nadat die studie over imams, in mijn opdracht, is uitgevoerd, is als conclusie getrokken dat dit een goede zaak zou zijn. Het wordt ook gevraagd door de mensen uit de geloofsgemeenschap omdat er een kloof is tussen een aantal gelovigen en imams die vaak geen Nederlands spreken of vaak onvoldoende vertrouwd zijn met onze samenleving en met de problemen waarmee de gelovigen worden geconfronteerd. Ze zijn vaak ook niet vertrouwd met de leefwereld van jonge mensen enzovoort. Minister van Onderwijs Smet is bezig met een plan van aanpak met de bedoeling van vanaf september 2014 te voorzien in zo'n opleiding van islamitische godsdienstwetenschappen.

Vandaag zijn er 28 erkende moskeeën. Uit de studie die ik heb laten uitvoeren, blijkt dat de erkenning een positief effect heeft omdat ze wordt beschouwd als een erkenning door de gemeenschap. De erkende gemeenschappen leveren ook vaak een bijdrage aan het buurtleven en de integratie. De erkenning, met de regels die moeten worden nageleefd eerst om erkend te worden, later om erkend te blijven, is een zaak met positieve effecten.

De knoop van het probleem ligt bij de Moslimexecutieve, het vertegenwoordigend orgaan van de moslims in België. De Moslimexecutieve is al vele maanden verlamd door interne strubbelingen. Minister van Justitie Turtelboom heeft mij twee brieven, van 9 mei 2012 en van 16 oktober 2012, van haar aan de voorzitter van de Moslimexecutieve bezorgd, waarin ze zegt dat de Moslimexecutieve zich in een situatie van lopende zaken bevindt en dat het 'indienen van nieuwe dossiers voor erkenning van lokale geloofsgemeenschappen' niet tot de lopende zaken behoort en dus niet meer kan gebeuren. Sinds het voorjaar 2012 kan er geen procedure meer worden opgestart voor de erkenning van lokale islamitische geloofsgemeenschappen.

Mijnheer Caron, ik denk niet dat de oplossing ligt in twee suggesties die u formuleert: een samenwerking met lokale en provinciale besturen of een geloofsgemeenschap in erkenningsprocedure. Er is gewoon een blokkering. Er worden geen dossiers ingediend. Men zegt mij dat er bij de Moslimexecutieve een behoorlijk aantal is ingediend. Ik word ook af en toe gecontacteerd door lokale geloofsgemeenschappen aan wie ik dan nog eens uitleg hoe de zaken in elkaar steken. Zolang er de interne problemen bij de Moslimexecutieve zijn, zullen er op een rechtsgeldige manier, geen vragen worden ingediend en dus ook niet worden behandeld.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Mijnheer Wienen, u betreft mij mee in uw 'front' en zegt dat ik u volledig steun. Ik moet u toch wel teleurstellen. U hebt het over "de fout die de Belgische staat heeft gemaakt door de islam als godsdienst te erkennen." Ik vind dat helemaal geen fout. Ik vind het zeer belangrijk om mensen in hun eigenheid te erkennen. Op dat vlak zit u helemaal fout. Ik spreek meer vanuit een bezorgdheid binnen de maatschappij en ik probeer zo kritisch mogelijk te zijn. Als het goed gaat, gaat het goed. Als het slecht gaat, dan zeg ik het ook. Dat is mijn inzet binnen deze commissie. Het is niet om mensen zwart te maken puur om ze zwart te maken.

Er zouden maar acht verloonde imams zijn. Op zich is dat schandalig. Met zoveel moskeeën en zoveel moslims, dacht ik dat het er minstens tachtig zouden zijn, maar dat is dus niet zo. Ik vind dat een aandachtspunt.

Er wordt hier telkens gesproken over de opleiding van imams. Ik vond dat ook altijd zeer bizar. Het gaat voor mij ook duidelijk over een opleiding voor islamitische theologische wetenschappen. Dan is het een meerwaarde dat de leerkrachten die les geven in de basis- en secundaire scholen, daar passeren. Het is een zeer goede zaak. Een imamopleiding is zoiets als een priesteropleiding, en daar hebben wij niets mee te maken en niets over te zeggen. We moeten die term aanpassen en duidelijk zeggen waarover we het hebben.

Minister, u sprak over een samenwerkingsakkoord met uw federale collega. Zou u via het samenwerkingsakkoord bijvoorbeeld kunnen vragen om op een bepaalde plaats te controleren of alles goed gaat? Is er een of andere concrete samenwerking waardoor u als minister van Binnenlandse Zaken toch een beetje inzage hebt op wat er op sommige kritieke plekken gebeurt?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Er zijn in januari inderdaad nog vier erkenningen bijgekomen, maar ik heb begrepen dat het nu een tijd zal duren omdat er geen nieuwe procedures kunnen worden opgestart.

Wat in de berichtgeving van de laatste dagen heel opvallend was, is dat het geen ‘migranten’ zijn maar mensen die hier geboren zijn – Vlamingen die bekeerd zijn –, die de stap zetten. Het is vaak zo dat ‘nieuwe’ bekeerlingen zich tot echte zeloten ontpoppen. Dat is al vaker in de geschiedenis gebeurd. Dat neemt niet weg dat er in elk geval een goede omkadering moet zijn. Ik verwijs even naar de beleidsbrief Inburgering, waarin u schrijft dat een werkgroep waarin de kabinetten van Onderwijs, Vorming, Inburgering, Integratie, de KU Leuven, de Universiteit Antwerpen, de Erasmushogeschool Brussel, Groep T en de moslimgemeenschap via de Moslimexecutieve vertegenwoordigd zijn, zich zal buigen over de imamopleiding. U zegt dan nog dat dit ten vroegste in 2014-2015 van start zal gaan. Het is inderdaad nog te scheiden van het initiatief islamitische godsdienstwetenschappen waar het in de resolutie over gaat en dat wel door de overheid kan worden ingericht en dat anders is dan een imamopleiding. Je mag de twee niet door elkaar halen.

Het neemt niet weg dat u in uw beleidsbrief melding maakt van een werkgroep die zich daarover zal buigen. U bent er dus ook op een of andere manier bij betrokken. Ik begrijp dat u geen veiligheidsmachtiging hebt en dat u niet kunt binnenkijken in alle dossiers van de Staatsveiligheid. Er zijn in dit land nog mensen die geen machtiging hebben. In elk geval is het belangrijk om het te blijven opvolgen, ook wanneer lokale gemeenschappen erkend zijn, en om met uw collega van Onderwijs en alle krachten die ervoor bevoegd zijn en wel initiatieven kunnen nemen, te komen tot een theologische faculteit die mee een vorming en een cultuur kan ontwikkelen en via overleg en facilitering een aanzet voor een opleiding voor imams te geven.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik dank u voor het antwoord.

Formeel hebt u natuurlijk absoluut gelijk en uw antwoord voldoet op dat vlak, maar ik betreur dat er nog altijd zo’n afstand is tussen onze erkenningsregels en de intrede van moskeeën in die regels. Daardoor creëer je een soort tweedeling in de samenleving en hou je discussies over waarden en normen ook uit elkaar. We pleiten met velen voor wat we zouden noemen ‘een Europese variant’ of ‘een Europese vorm’ van de islam voor het tot elkaar brengen van die culturen en voor een interculturele samenleving waarbij we de normalisering van die godsdienst ook meenemen om die beter te integreren in de samenleving. Helaas zijn er altijd hindernissen zoals de Moslimexecutieve die al sinds vorig jaar in lopende zaken is. Minister,

ik herinner me de voorbije jaren niet veel anders over die Moslimexecutieve. Die is al meer in lopende zaken geweest dan niet. Als die hindernis zo groot blijft, dan moeten we bij de federale overheid misschien aandringen om de procedure te herzien, want op die manier blijft die tweedeling bestaan en dat betreurt ik ten zeerste. Ik pleit ervoor om straks zoveel mogelijk erkende moskeeën te hebben, zoveel mogelijk ingeburgerde imams. Ik denk dat dit in het bestrijden van het extremisme belangrijker is dan eender welke maatregel.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik ben nog even aan het bekomen van het betoog van de heer Caron.

De veiligheidsmachtiging behoort inderdaad niet tot de bevoegdheid van de minister. Als we totale autonomie hebben, kan dat misschien wel. Het kan een leuk punt zijn voor het confederalismecongres binnenkort. Ik zou het alleszins opnemen.

Minister, u antwoordt als een legalist. Dat siert u. U hebt de naam van legalist te zijn en na te gaan of wettelijk alles goed loopt maar niet het ideologisch debat te voeren, maar ik heb er toch een paar problemen mee. U hebt het meermaals gehad over het EVRM en de Grondwet. Laat ons toch eerlijk zijn: de islam zoals die nu bestaat, staat nu eenmaal haaks op het EVRM en op de Grondwet. In de Grondwet gaat het over de scheiding tussen kerk en staat, terwijl de islam ook een politiek-maatschappelijke ideologie is. In het EVRM gaat het over de gelijkwaardige behandeling van mannen en vrouwen, wat in de islam ook niet gebeurt. Ik kan het nog karikaturaler stellen: als bij ons een man aan kleine meisjes zit, dan noemen we hem een pedofiel, in de islam noemen ze hem profeet. Ze beginnen allebei met een 'p', maar ik heb er toch wel mijn bedenkingen bij.

U zegt dat het niet om een imamopleiding gaat. Waarom gebruikt minister Smet dan altijd die term? Minister Smet zegt te pas en te onpas dat het nu beter zal gaan omdat er een imamopleiding komt die de imams op een westerse manier zal opleiden. Stel dat ik in dat verhaal meega, dan vraag ik mij af waarom minister Smet zijn mosterd voor die imamopleiding nog altijd gaat halen in islamitische landen als Marokko, waar hij met de minister voor Geloofszaken gaat spreken. Dat stemt mij allemaal niet gerust. Door de manier waarop wij nu aan het werken zijn, zal het probleem, dat terecht is aangehaald door de collega's, alleen maar erger worden. De radicalisering neemt toe en de Vlaamse overheid doet daar niets aan.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, eerst een verduidelijking: ik heb duidelijk gezegd dat onze fractie die radicalisering zeer ernstig neemt, maar dat we op langere termijn ook naar de globale situatie moeten kijken. Mensen die zich bij de heilige oorlog aansluiten en terreurdaden gaan plegen, moeten gestraft worden, politieel en juridisch. Wij praten dat absoluut niet goed. Alleen moeten we die radicalisering ook globaal met de samenleving ernstig nemen.

U hebt gezegd dat het feit dat er sinds geruime tijd geen dossiers meer kunnen worden ingediend, te maken heeft met een blokkering bij de Moslimexecutieve, omdat daar een vacuüm is. Volgens mijn informatie is daar op korte termijn geen zicht op een oplossing. Kan er in afwachting van een deblokkering misschien een mogelijkheid gevonden worden binnen het decreet inzake erediensten van 2004? Kan daarnaar gekeken worden om dossiers die worden ingediend, te behandelen?

Op één vraag hebt u nog geen antwoord gegeven, minister. Er is nog altijd heel wat drempelvrees om de erkenning van geloofsgemeenschappen te promoten bij het brede publiek. Het is een win-winsituatie voor die geloofsgemeenschappen, maar ook voor de gemeenten en steden waar die gemeenschappen zich bevinden, om daarover meer transparant te communiceren, zodat we hun de mogelijkheid geven om een integratietraject af te leggen, ook met die geloofsgemeenschappen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Zamouri, ik moet niet wachten tot het bijeenkomen van de werkgroep in het kader van het samenwerkingsakkoord om ernstige feiten te signaleren. Als u bepaalde concretere informatie hebt, bezorg ze mij. Ik ga nu zeker al de minister van Justitie op de hoogte brengen van een en ander dat hier gezegd is.

Collega's, het overleg dat we binnen de regering gevoerd hebben, heeft ertoe geleid dat collega Pascal Smet met een plan van aanpak bezig is. Zijn timing is om in september 2014 te starten met een levensbeschouwelijke opleiding met betrekking tot de islam. Ik denk dat dat een goede zaak is.

Mijnheer Caron, mijnheer Yüksel, ik betreur de problemen met de Moslimexecutieve grondig, maar het is aan de islam om zelf orde op zaken te stellen. Ik heb zeer recent mensen van de protestantse religie ontmoet. Er is niet één protestantse kerk, daar zijn ook diverse stromingen. Die mensen maken geen ruzie met elkaar, die steunen elkaar bij erkenningen en dergelijke meer. Bij de Moslimexecutieve gaat dat blijkbaar niet. Als externe kun je dat natuurlijk niet gaan doen, je kunt alleen maar hopen dat die mensen wijs en verstandig genoeg zijn om uit die problemen te geraken. Maar als uw vraag is om in afwachting een ander procedé te volgen via een Vlaams decreet of eender wat, ga ik dat niet doen.

Bovendien erkennen wij alleen lokale gemeenschappen als het gaat over een erkende religie. Als we die lokale gemeenschappen erkennen, zijn er een aantal criteria waar wij de hand aan houden en die wij controleren, en is er één criterium waar maar één orgaan de middelen, mogelijkheden en bevoegdheden voor heeft om het te controleren, namelijk de Staatsveiligheid. Ik ga die ook niet uitschakelen en beginnen te erkennen zonder dat die controle gebeurd is. Dat kan niet, want dan zullen we nog veel meer vragen krijgen over wat er fout is gelopen met erkende geloofsgemeenschappen die helemaal niet 'fiabel' zijn. Ik ga dat niet loslaten. Die controle is werkelijk nodig om dat soort dingen te vermijden.

Daarmee wil ik niet zeggen dat zich in die erkende lokale gemeenschappen nu feiten voordoen die aanleiding geven tot deze vragen, collega's. Mevrouw Zamouri zegt dat er geruchten de ronde doen. Zoals gezegd, zijn er veel meer niet-erkende dan erkende. We zitten met een 200-tal lokale islamitische geloofsgemeenschappen. Er zijn er maar 28 erkend.

Er zijn ook oproepen gekomen – daar zijn beelden van – om jonge mensen ertoe aan te zetten om de wapens te gaan opnemen. Dat is gebeurd buiten de moskeeën. Daar zijn niet alleen aanwijzingen voor, dat is op een zeer duidelijke wijze geponeerd door een aantal mensen.

Wat betreft de erkenning in Vlaanderen, hecht ik eraan om ons aan de regels te blijven houden. De controle moet door de Staatsveiligheid blijven gebeuren.

Mijnheer Wienen, u stelt dat ik een legalist ben en me daarachter wegstop, maar dat is niet zo. Ik vind de vrijheid van meningsuiting wel fundamenteel, net zoals de vrijheid van religie fundamenteel is. Wat ik gezegd heb over wat die imams prediken, meen ik ook: zij hebben het recht om hun mening te uiten. Alleen als het gaat over strafbare aangelegenheden – oproepen tot haat en geweld, zelf strafbare daden stellen – dan is er aanleiding om in te grijpen. Het zit niet in onze samenleving om de uitingen die een pastoor, een kapelaan, een bisschop of een kardinaal doet, te gaan aanpakken. Het gaat over de fundamenten van onze samenleving.

Daarom vind ik het zo belangrijk – ik heb er in de vorige regering aan meegewerkt – om te zeggen dat men om tot die erkenning te komen, ook die fundamentele rechten en vrijheden moet onderschrijven, zoals verankerd in de Grondwet en in het verdrag daarover. Dat zijn essentiële dingen. Dat heeft weinig of niets te maken met legalisme. Dat heeft te maken met de scheidingslijn die we trekken in onze op de verlichte waarden gebaseerde samenleving.

Tot slot, collega's, denk ik niet dat enige promotie nodig is. Mijn administratie heeft de opdracht gekregen om oplossingsgericht mee te werken, en dat weet men in de islamitische

geloofsgemeenschap. Af en toe gebeurt het eens dat er voor een dossier problemen zijn of dat iets niet in orde is. Je kunt daar als administratie twee houdingen tegenover aannemen: je kunt dat pakket terugsturen en stellen dat het niet in orde is, of je kunt de telefoon nemen en uitleggen wat er nog allemaal geregeld moet worden.

Het aantal mensen dat je tegenkomt op het terrein of die de moeite doen om contact te nemen met mijn kabinet of mijn agentschap, die klaarstaan om een erkenning aan te vragen, die mensen moeten niet gestimuleerd worden. Die zijn daar klaar voor. Daar wringt het schoentje niet. Er zitten een aantal aanvragen in de pijplijn.

Ik heb ten andere ook een studie laten uitvoeren die wijst op de positieve effecten van de erkenning, weze het dat er op Vlaams vlak een systeem bestaat om, als er een erkenning is, toch controle te blijven uitoefenen en de hand eraan te houden dat de voorwaarden tot erkenning, die fundamenteel zijn, ook de hele tijd door nageleefd worden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■